

Propostes per al Suport i Foment de la Ramaderia Extensiva i l'Agricultura en Zones Rurals

Associació per a la Protecció del Territori Forestal – Pegoviu (Pego, Alacant)

En resposta a la consulta de la Unió Europea sobre idees i propostes per a donar suport a la ramaderia extensiva i l'agricultura en zones rurals, volem aportar des de la nostra experiència en la gestió d'un ramat d'ovelles de raça guirra, destinat a la prevenció d'incendis mitjançant el manteniment de tallafocs naturals. Aquestes pràctiques no només contribueixen a la conservació del territori, sinó que també milloren la qualitat de vida en les àrees rurals, proporcionant productes d'alta qualitat nutricional. Presentem a continuació les nostres reflexions i propostes:

1. Subvencions específiques per a la ramaderia extensiva

- Sol·licitem la creació de **subvencions diferenciades** que reconeguin el valor ambiental de la ramaderia extensiva. Aquestes subvencions podrien estar destinades a explotacions que combinen la cria d'animals amb la conservació d'espais forestals, la regeneració del sòl i la prevenció d'incendis.
- **Accés a crèdits tous** per a les explotacions de ramaderia extensiva, amb interessos baixos o terminis ampliat, seria fonamental per a incentivar els petits i mitjans ramaders a mantenir les seves activitats sostenibles.

2. Suport tècnic i formació

- És clau promoure **programes de formació tècnica** sobre gestió sostenible del bestiar, agroecologia i pasturatge dirigit per a millorar tant la productivitat com l'impacte positiu en el medi ambient.
- Crear una **xarxa europea d'intercanvi de coneixements** entre ramaders i agricultors de diferents regions permetria compartir experiències exitoses en la prevenció d'incendis forestals i la conservació del paisatge mitjançant la ramaderia extensiva.

3. Reconeixement del valor ambiental de la ramaderia extensiva

- Proposem que la UE reconegui el paper clau de la ramaderia extensiva com a **proveïdora de serveis ecosistèmics** essencials, com la millora de la biodiversitat, la qualitat del sòl i la reducció del risc d'incendis. Això es podria implementar mitjançant un **sistema de certificació ecològica** per als productes derivats d'aquestes explotacions.
- A més, considerem fonamental la introducció de **incentius fiscals** per a aquells ramaders que participen activament en la conservació d'hàbitats, la protecció d'àrees forestals i la prevenció d'incendis.

4. Legislació diferenciada per a ramaderia extensiva i intensiva

- Considerem necessari que la legislació vigent **no contemple ni exigeixi els mateixos requisits** per a les grans explotacions ramaderes intensives que per a les petites explotacions extensives. És essencial que les normes reguladores siguin **diferenciades** i adaptades a la realitat de cada model de producció.
- Proposem que la normativa ramadera per a explotacions extensives tingui en compte el seu menor impacte ambiental i les seves particularitats, aplicant **regulacions més flexibles i adaptades** a la mida i característiques de les explotacions petites i sostenibles.

5. Facilitar l'accés als mercats i fomentar els productes de km 0

- Proposem la creació de **campanyes europees de promoció de productes locals** provinents de la ramaderia extensiva, ressaltant la seva qualitat nutricional i el seu paper en la sostenibilitat mediambiental. Aquesta promoció hauria d'estar recolzada per un **etiquetatge distintiu** que identifiqui aquests productes com de gran valor ecològic.
- **Incentivar els productes de km 0** a través d'iniciatives que fomentin la seva venda en mercats locals, establint **connexions directes entre productors i consumidors** per a reduir la petjada de carboni i promoure una alimentació més sostenible. Per aconseguir-ho, proposem mesures com:
 - **Bonificacions fiscals** per a empreses o restaurants que comprin i ofereixin productes de km 0.
 - Crear **mercats locals subvencionats** per a productors de ramaderia extensiva, facilitant així el seu accés a la població urbana.
- A més, la creació de **cooperatives** que agrupin petits i mitjans ramaders facilitaria l'accés a mercats més amplis, millorant la seva capacitat de negociació i obtenint un preu just pels seus productes.

6. Relleu generacional i despoblació rural

- És necessari impulsar programes de suport financer i de capacitació dirigits a **joves agricultors** interessats a establir-se en l'àmbit de la ramaderia extensiva, oferint tant subvencions com beques formatives.
- La **simplificació dels tràmits burocràtics** i la facilitació de l'accés a terres mitjançant arrendaments o compres subvencionades també serien mesures clau per afavorir l'assentament en zones rurals.

7. Compatibilitzar turisme rural i ramaderia

- Promoure l'**agroturisme** en zones on es practica la ramaderia extensiva és una manera de diversificar els ingressos de les comunitats rurals. La creació de rutes turístiques que integrin experiències de pasturatge, l'observació de la natura i la degustació de productes locals pot atreure més visitants.

- Proposem a més desenvolupar **programes educatius** dirigits a conscienciar la població urbana sobre els beneficis de la ramaderia extensiva i el seu paper en la conservació de l'entorn natural.

8. Desenvolupament d'infraestructures rurals

- Per a combatre la despoblació i fer la vida rural més atractiva, proposem que la UE inverteixi en **infraestructures bàsiques** com camins, accés a serveis i connectivitat digital en les zones rurals. Aquestes millores contribuirien a frenar l'emigració cap a les ciutats i permetrien als ramaders i agricultors dur a terme la seva activitat de manera més eficient.

9. Investigació i desenvolupament

- La **investigació aplicada** en temes com l'optimització del pasturatge per a la prevenció d'incendis, la millora genètica de races autòctones (com l'ovella guirra) i la restauració d'ecosistemes ha de rebre suport a nivell europeu.
- Fomentar les **col·laboracions entre universitats i ramaders** per a desenvolupar solucions innovadores en la gestió sostenible del territori.

10. Alta qualitat nutricional i beneficis per a la salut

- Els productes derivats de la ramaderia extensiva, com la carn, el formatge i altres lactis, són d'**alta qualitat nutricional**. La carn d'animals que pasturen lliurement presenta una major proporció d'**àcids grassos omega-3**, essencials per a la salut cardiovascular, i conté **menys greixos saturats** que la carn de sistemes intensius.
- A més, aquests productes són més naturals, amb **menys additius i un menor ús d'antibiòtics**, la qual cosa els converteix en una opció més saludable i segura per als consumidors.
- La ramaderia extensiva permet també una alimentació més variada per als animals, la qual cosa es tradueix en productes rics en **micronutrients** essencials com el ferro, el zinc i la vitamina E, contribuint a dietes més equilibrades i saludables.
- El **sabor superior** dels productes de la ramaderia extensiva, especialment en el cas de races autòctones com la guirra, és un valor afegit que reforça la seva posició en els mercats gourmet i ecològics. Aquests productes no només són més nutritius, sinó que també recolzen una alimentació més sostenible.

Conclusió:

La ramaderia extensiva i l'agricultura sostenible en zones rurals ofereixen una solució integral a múltiples desafiaments que Europa enfronta avui: la conservació del territori, la lluita contra el canvi climàtic, la promoció de dietes saludables i la frenada de la despoblació rural. Considerem que, amb les mesures adequades, la UE pot liderar un canvi cap a models agroalimentaris més sostenibles i beneficiosos tant per al medi ambient com per a la salut dels ciutadans.